

МЕДІЙНИЙ ВИМІР СТАТУСУ УКРАЇНИ ЯК КАНДИДАТА В ЧЛЕНИ ЄС

Розглянуто рекомендацію Україні як кандидату в члени Європейського Союзу щодо оновлення медійного законодавства. Показано суперечності між владою та громадськістю що до змісту законопроекту про медіи. Доведено, що безперешкодна вільна діяльність робота медій є невід'ємною частиною базових цінностей ЄС.

Ключові слова: кандидат в члени ЄС, медійне законодавство, базові цінності ЄС.

The recommendation to Ukraine as a candidate for membership of the European Union regarding the renewal of media legislation was considered. Contradictions between the government and the public regarding the content of the draft law on media are shown. It has been proven that the unhindered free activity of the media is an integral part of the basic values of the EU.

Keywords: candidate for EU membership, media legislation, basic values of the EU.

23 червня глави держав та урядів Європейського Союзу ухвалили рішення щодо надання Україні статусу [країни-кандидата на входження до ЄС](#). Але це не означало негайний початок переговорів про членство що мало місце з іншими країнами. Фактично йдеться про статус «кандидата в кандидати», бо початку переговорів має передувати виконання семи рекомендацій Єврокомісії [1].

Одна з тих рекомендацій передбачає прийняття нового законодавства про медіапростір, яке буде відповідати європейським стандартам. Після оприлюднення цих рекомендацій з'явилася думка, що це носить дивний характер, бо в Україні немає таких проблем, щоби визначати ухвалення нового медійного законодавства як вимоги до кандидатства. Вказувалося на версію, що цей пункт з'явився, що якісь точкові зміни у законодавство дозволять оголосити, що вимога знята [3].

Проте, на наш погляд, не все так просто. Дійсно законодавство України про засоби масової інформації є застарілим та вже давно потребує кардинального оновлення. Ухвалення законодавства про медіа, яке має враховувати вимоги Директиви № 1808/2018/ЄС, упорядковати українське законодавство відповідно до рекомендацій експертів Ради Європи та наблизити

його до європейського права, було одним із зобов'язань України ще в межах Угоди про асоціацію з ЄС. Ще у 2019 р. у Верховній Раді України був зареєстрований проєкт Закону «Про медіа». Проте через низку причин він не був прийнятий та повернутий для доопрацювання.

Принаймні з того часу триває жорстка дискусія між представниками влади та медій. Дехто з медійників вважає суперечить декларованим цілям і загрожує тоталітаризмом в цій сфері. [2].

Україна шляхом ухвалення закону про медіа має законодавчо закріпити фактичну відповідність Копенгагенським критеріям членства у ЄС. Голова представництва ЄС в Україні Матті Маасікас заявив 23 серпня, що згаданий законопроект зараз перебуває на розгляді в ЄС і Раді Європи, які можуть дати свої рекомендації до кінця вересня, проте досі не дали.

Верховна Рада 30 серпня 2022 р. ухвалила законопроект про медіа в першому читанні, його підтримали 233 народних депутатів. Законопроект передбачає ключові оновлення у сфері регулювання не лише телебачення та радіомовлення, а й сучасних стрімінгових сервісів. Також окремим розділом прописані ширші повноваження Нацради з питань телебачення та радіомовлення щодо санкцій та блокування незаконного російського контенту, незалежно від способу поширення.

Проте кидається в очі політична заангажованість членів державного регулятора – Нацради з питань телебачення і радіомовлення. Президент та парламент призначають по половині складу цього органу, що ставить під сумнів його незалежність. Базове застереження це фактична можливість державному регулятору в позасудовий спосіб блокувати засоби масової інформації. Ці застереження небезпідставні. Варто згадати позбалення участі в національному телемарафоні трьох каналів через сумнівні підстави.

Вільна безперешкодна робота медій є невід'ємною частиною самого характеру Європейського союзу. Це базові цінності, втім з цим вже є певні проблеми всередині Європейського Союзу. Але до України, як до кандидата в члени ЄС не повинно бути питань щодо медійного законодавства.

Список використаних джерел

1. Новий закон про медії має закріпити відповідність Копенгагенським критеріям членства в ЄС – Стефанішина. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3541977-uhvalenna-zakonu-pro-media-zakripit-vidpovidnist-ukraini-kopengagenskim-kriteriam-clenstva-v-es-stefanisina.html>
2. «Серйозно загрожує свободі преси». СРІ закликає українських депутатів відмовитися від закону про медіа URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-cpj-zakon-pro-media/32033397.html>.
2. Сидоренко С. Кандидат авансом: 7 вимог, які має виконати Україна, щоб ЄС не скасував її новий статус URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2022/06/18/7141516/>